

EL LLENGUATGE

23/VII/1977

La línia i la ratlla

La coexistència, en la nostra llengua, dels dos substantius línia i ratlla no deixa, de tant en tant, de suscitar alguna vacil·lació, perquè n'hi ha que no saben per quina forma decantar-se. O bé consideren que línia és una forma incorrecte i opten per ratlla, o tal vegada creuen que ratlla és vulgar i aleshores s'inclinen per línia. Potser val la pena, doncs, de posar en relleu que tant línia com ratlla són dos mots ben catalans i ben correctes i que, no pas en tots, però en molts casos, són intercanviables. En la terminologia geomètrica, és cert, hom ha optat tradicionalment per línia: línia recta, línia corba, línia mixta, etc. Però, llevat d'aquest cas, es pot dir que en tot el que es tracta de representacions gràfiques línia i ratlla alternen habitualment: les que es tracen amb el llapis o la ploma (o el bolígraf) sobre el paper, les del pentagrama, les que té una pàgina escrita (tipogràfiques, mecanogràfiques, manuscrites etc.), poden ésser designades per mitjà de línia o ratlla. D'un escrit, tant es pot dir que es paga a tant la línia com a tant la ratlla.

Fora d'aquest camp veiem l'ús de línia en diverses aplicacions en què no fóra substituïble per ratlla: la línia de conducta, la línia telefònica, la línia de successió, la línia de Puigcerdà o de Girona... En canvi, ratlla ha tendit a adquirir significacions més exclusives en un sentit més aviat material: el solc que deixa en una superfície un objecte punxegut, el séc que resulta d'haver-la doblegada, etc. La majoria dels cotxes, per exemple, per poc usats que siguin, ja es veuen plens de ratlles (no de línies). Anàlogament, en frases com passar ratlla (oblidar), passar de la ratlla; posar algú a ratlla, tampoc no es manté la sinonímia amb línia. I, així mateix, significant límit geogràfic, sembla que l'ús es decanta decididament per ratlla, tal com ens indica la cèlebre cançó popular: anirem cap a llevant, fins a la ratlla de França.

ALBERT JANE